(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του άρθρου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 22ας Ιανουαρίου 2001
για τη σύσταση της επιτροπής πολιτικής και ασφάλειας

(2001/78/ΚΕΠΠΑ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 207,

Υπενθυμίζοντας το άρθρο 25 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι συμφώνησε κατ' αρχήν ως προς τη σύσταση επιτροπής πολιτικής και ασφάλειας και ότι, βάσει των συμπερασμάτων του, συνεστήθη, με την απόφαση 2000/143/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου [1], μεταβατική επιτροπή πολιτικής και ασφάλειας.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας από 7 έως 11 Δεκεμβρίου 2000, κατέληξε σε συμφωνία όσον αφορά τη σύσταση μόνιμης επιτροπής πολιτικής και ασφάλειας καθορίζοντας το ρόλο, τα καθήκοντα και τις επί μέρους ρυθμίσεις λειτουργίας της.

(3) Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Νίκαιας, η επιτροπή αυτή θα πρέπει να καταστεί έτοιμη να αρχίσει τις εργασίες της.

(4) Θα πρέπει να τηρηθεί πλήρως η αρχή της ενιαίας εκπροσώπησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Συνιστάται Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ) (στο εξής αποκαλούμενη «η επιτροπή») ως ο μόνος σχηματισμός της επιτροπής που προβλέπεται από το άρθρο 25 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 2

Ο ρόλος, τα καθήκοντα και οι ρυθμίσεις λειτουργίας της επιτροπής καθορίζονται στο παράρτημα το οποίο επαναλαμβάνει το παράρτημα III της έκθεσης της Προεδρίας η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα.

Βρυξέλλες, 22 Ιανουαρίου 2001.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. LINDH

[1] Απόφαση 2000/143/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2000, για τη σύσταση της μεταβατικής επιτροπής πολιτικής και ασφάλειας (ΕΕ L 49 της 22.2.2000, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η προσέγγιση που αποφασίσθηκε στο Ελσίνκι καθιστά την επιτροπή πολιτικής και ασφάλειας (ΕΠΑ) τον «κινητήριο μοχλό» της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΕΠΑΑ) και της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ): «Η ΕΠΑ θα ασχολείται με όλες τις πτυχές της ΚΕΠΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΕΠΑΑ [...]». Η ΕΠΑ διαδραματίζει βασικό ρόλο με την επιφύλαξη του άρθρου 207 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στον καθορισμό και τη συνέχεια της αντίδρασης της ΕΕ σε μία κρίση.

Η ΕΠΑ ασχολείται με το σύνολο των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 25 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Δύναται να συνέρχεται σε επίπεδο πολιτικών διευθυντών.

Ο Γενικός Γραμματέας/Ύπατος Εκπρόσωπος για την ΚΕΠΠΑ, μετά από διαβούλευση με την Προεδρία, με την επιφύλαξη του άρθρου 18 της ΣΕΕ, δύναται να προεδρεύει της ΕΠΑ, ιδίως σε περίπτωση κρίσης.

1. Εμπίπτει συγκεκριμένα στην αρμοδιότητα της ΕΠΑ:

   α) να παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, να συμβάλλει στον καθορισμό πολιτικών διατυπώνοντας «γνώμες» απευθυνόμενες στο Συμβούλιο, είτε μετά από αίτηση του Συμβουλίου είτε με δική της πρωτοβουλία, και να εποπτεύει την εφαρμογή των πολιτικών· εκτελεί τα ανωτέρω με την επιφύλαξη του άρθρου 207 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής·

   β) να εξετάζει, όσο την αφορά, τα σχέδια συμπερασμάτων του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων·

   γ) να χαράσσει προσανατολισμούς για τα ζητήματα ΚΕΠΠΑ στις άλλες επιτροπές·

   δ) να αποτελεί προνομιούχο συνομιλητή του Γενικού Γραμματέα/Ύπατου Εκπροσώπου και των ειδικών αντιπροσώπων·

   ε) να απευθύνει οδηγίες στη στρατιωτική επιτροπή, η οποία και της απευθύνει γνώμες και συστάσεις. Ο πρόεδρος της στρατιωτικής επιτροπής, ο οποίος εξασφαλίζει τη διεπαφή με το ευρωπαϊκό στρατιωτικό επιτελείο, συμμετέχει, όταν παρίσταται ανάγκη, στις συνεδριάσεις της ΕΠΑ·

   στ) να δέχεται πληροφορίες, συστάσεις και γνώμες από την επιτροπή πολιτικής διαχείρισης κρίσεων και να της απευθύνει οδηγίες για τα ζητήματα ΚΕΠΠΑ·

   ζ) να συντονίζει, να επιβλέπει, να ελέγχει τις εργασίες των διαφόρων ομάδων εργασίας, στον τομέα της ΚΕΠΠΑ στις οποίες θα μπορεί να απευθύνει οδηγίες και των οποίων θα πρέπει να εξετάζει τις εκθέσεις·

   η) να διεξάγει αυτόνομα και υπό τις μορφές που προβλέπονται από τη συνθήκη, τον πολιτικό διάλογο·

   θ) να αποτελεί το προνομιούχο όργανο διαλόγου για την ΚΕΠΑΑ με τους 15 και τους 6, καθώς επίσης και με το ΝΑΤΟ, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που ορίζονται στα σχετικά έγγραφα·

   ι) να αναλαμβάνει υπό την αιγίδα του Συμβουλίου, την ευθύνη για την πολιτική καθοδήγηση της ανάπτυξης των στρατιωτικών δυνάμεων, λαμβάνοντας υπόψη το χαρακτήρα των κρίσεων στις οποίες η Ένωση προτίθεται να ανταποκριθεί. Στα πλαίσια της ανάπτυξης των στρατιωτικών δυνάμεων, η ΕΠΑ θα λαμβάνει τη γνώμη της στρατιωτικής επιτροπής, η οποία θα επικουρείται από το ευρωπαϊκό στρατιωτικό Επιτελείο.

2. Επιπλέον, σε καιρό κρίσεων, η ΕΠΑ αποτελεί το όργανο του Συμβουλίου το οποίο χειρίζεται καταστάσεις κρίσης και εξετάζει όλες τις εναλλακτικές λύσεις για την αντίδραση της Ένωσης, στο ενιαίο θεσμικό πλαίσιο και με την επιφύλαξη των διαδικασιών αποφάσεων και εφαρμογής του κάθε πυλώνα. Επομένως, το Συμβούλιο, του οποίου οι εργασίες προετοιμάζονται από την ΕΜΑ, και η Επιτροπή είναι οι μόνοι αρμόδιοι, ο καθένας στον τομέα των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται από τις συνθήκες, για τη λήψη νομικώς δεσμευτικών αποφάσεων. Η Επιτροπή ασκεί τα καθήκοντά της, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος πρωτοβουλίας της, σύμφωνα με τις συνθήκες. Η ΕΜΑ ασκεί τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί από το άρθρο 207 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και από το άρθρο 19 του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου. Προς τούτο, η ΕΠΑ απευθύνεται εγκαίρως στην ΕΜΑ.

   Σε καταστάσεις κρίσης, χρειάζεται στενός συντονισμός μεταξύ αυτών των φορέων, ο οποίος διασφαλίζεται κυρίως με:

   α) τη συμμετοχή, όταν παρίσταται ανάγκη, του προέδρου της ΕΠΑ στις συνεδριάσεις της ΕΜΑ·

   β) το ρόλο των συμβούλων εξωτερικών σχέσεων, στους οποίους έχει ανατεθεί ο αποτελεσματικός και διαρκής συντονισμός μεταξύ των εργασιών της ΚΕΠΠΑ και αυτών που διεξάγονται σε άλλους πυλώνες (παράρτημα των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 1992).

   Προκειμένου να προετοιμασθεί η αντίδραση της ΕΕ σε μια κρίση, η ΕΠΑ προτείνει στο Συμβούλιο τους πολιτικούς στόχους που πρέπει να επιδιώξει η Ένωση καθώς και ένα συνεκτικό σύνολο εναλλακτικών λύσεων για τη διευθέτηση της κρίσης. Η ΕΠΑ μπορεί επίσης να διατυπώνει γνώμη προτείνοντας στο Συμβούλιο τη θέσπιση κοινής δράσης. Επιβλέπει, χωρίς να θίγεται ο ρόλος της Επιτροπής, την εφαρμογή των μέτρων που έχουν αποφασισθεί και αξιολογεί τα αποτελέσματά τους. Η Επιτροπή ενημερώνει την ΕΠΑ για τα μέτρα που έχει λάβει ή που προτίθεται να λάβει. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την ΕΠΑ για τα μέτρα που έχουν λάβει ή προτίθενται να λάβουν σε εθνικό επίπεδο.

   Η ΕΠΑ ασκεί τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση της στρατιωτικής αντίδρασης της ΕΕ στην κρίση. Προς τούτο, αξιολογεί ιδίως, βάσει γνωμών και συστάσεων της στρατιωτικής επιτροπής, τα κύρια στοιχεία (στρατηγικές στρατιωτικές επιλογές, που περιλαμβάνουν την ιεραρχική δομή, την αρχική ιδέα ενεργείας της επιχείρησης, το σχέδιο επιχειρήσεων) που θα υποβληθούν στο Συμβούλιο.

Η ΕΠΑ διαδραματίζει μείζονα ρόλο στην ενίσχυση των διαβουλεύσεων, ιδίως με το ΝΑΤΟ και τα ενδιαφερόμενα τρίτα κράτη.

Ο Γενικός Γραμματέας/Ύπατος Εκπρόσωπος, βάσει των εργασιών της ΕΠΑ, προσανατολίζει τις δραστηριότητες του Κέντρου Επιχειρήσεων το οποίο στηρίζει την ΕΠΑ και της παρέχει πληροφορίες οσάκις απαιτείται διαχείριση των κρίσεων.

Προκειμένου να μπορέσει η ΕΠΑ να διασφαλίζει πλήρως «τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση» μίας στρατιωτικής επιχείρησης διαχείρισης κρίσης, θα εφαρμοσθούν οι ακόλουθες διατάξεις:

α) Ενόψει έναρξης μίας επιχείρησης, η ΕΠΑ απευθύνει στο Συμβούλιο σύσταση βασιζόμενη στη γνώμη της στρατιωτικής επιτροπής, σύμφωνα με τις συνήθεις διαδικασίες προετοιμασίας του Συμβουλίου. Στη βάση αυτή το Συμβούλιο αποφασίζει την έναρξη της επιχείρησης, στα πλαίσια κοινής δράσης.

β) Η εν λόγω κοινή δράση καθορίζει ιδίως, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 26 της ΣΕΕ, το ρόλο του Γενικού Γραμματέα/Ύπατου Εκπρόσωπου στην εφαρμογή των μέτρων «πολιτικού ελέγχου και της στρατηγικής διεύθυνσης» που ασκεί η ΕΠΑ. Όσον αφορά τα μέτρα αυτά ο Γενικός Γραμματέας/Ύπατος Εκπρόσωπος ενεργεί βάσει σύμφωνης γνώμης της ΕΠΑ. Αν κριθεί σκόπιμη νέα απόφαση του Συμβουλίου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η απλουστευμένη γραπτή διαδικασία (άρθρο 12 παράγραφος 4 του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου).

γ) Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, υποβάλλονται στο Συμβούλιο εκθέσεις της ΕΠΑ, από τον Γενικό Γραμματέα/Ύπατο Εκπρόσωπο με την ιδιότητα του προέδρου της ΕΠΑ.